

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/154/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5418200743
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5418200743.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej a členov JUDr. Yvetty Dzugasovej a Mgr. Anny Mihálikovej, v právnej veci navrhovateľa: Urbárni spolumajitelia pozemkové spoločenstvo Veličná, so sídlom 027 54 Veličná 163, IČO: 14 225 085, zastúpeného spoločnosťou: JUDr. Dušan Serek advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Nová Doba 489/15, 027 43 Nižná, IČO: 47 258 781, proti odporcovi: Poľnohospodárske družstvo Veličná, so sídlom 027 54 Veličná 182, IČO: 00 191 205, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Dolný Kubín č.k. 6C/35/2018-162 zo dňa 31. mája 2018, takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Dolný Kubín č.k. 6C/35/2018-162 zo dňa 31. mája 2018 **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením okresný súd podľa § 328 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) zamietol návrh navrhovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia.
2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že návrhom doručeným súdu dňa 09.05.2018 sa navrhovateľ domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd prvej inštancie uložil odporcovi povinnosť zdržať sa vstupu za účelom vykonávania akejkoľvek poľnohospodárskej činnosti, vrátane zdržania sa podávania žiadostí o poskytnutie priamych podpôr na poľnohospodársku pôdu, a to na pozemky zobrazené ako KN-E parcely č. 4103, trvalé trávne porasty o výmere 653.113 m², č. 1279, trvalé trávne porasty o výmere 231.696 m² a č. 904, orná pôda o výmere 2.155 m², zapísané na LV č. XXXX, pre k.ú. a obec Q..
3. Navrhovateľ ku svojmu návrhu v prílohe pripojil aj výpisy z listov vlastníctva č. XXX, č. XXX, č. XXX pre obec Q. a k.ú. H., výpis z listu vlastníctva č. XXXX pre obec a k.ú. Q., Nájomnú zmluvu uzatvorenú medzi navrhovateľom a odporcom dňa 11.07.2011, Dodatok č. 1 k tejto zmluve uzatvorený dňa 30.12.2014, Dodatok č. 2 k Nájomnej zmluve uzatvorený dňa 16.05.2016, Oznámenie navrhovateľa o ukončení nájomného vzťahu zo dňa 30.12.2015, vyjadrenie odporcu k oznámeniu datovaného dňa 07.04.2016, Výzvu navrhovateľa na odovzdanie pôdy zo dňa 17.03.2016, Oznámenie navrhovateľa o ukončení nájomného vzťahu zo dňa 17.10.2017, žiadosť odporcu o prenájom poľnohospodárskej pôdy zo dňa 15.10.2017, List navrhovateľa zo dňa 01.03.2018 označený ako zaslanie podmienok prenájmu, List navrhovateľa zo dňa 23.04.2018 označený ako zákaz vstupu na pozemky vo vlastníctve navrhovateľa, žiadosti odporcu o priame podpory Poľnohospodárskej platobnej agentúry vytlačené zo stránky www.apa.sk <<http://www.apa.sk>> z obdobia rokov 2015, 2016, 2017, výťažky fotografií parciel KN-E č. 1279, č. 904 a č. 4103, mapu LPIS na kultúrne diely č. 8301/1, 8302/1, 8303/1, 7307/1, 5607/1 a 5705/1, súťaž mapy určeného operátu a mapy kultúrnych dielov pre k.ú. Q..
4. Na základe predložených listín mal súd prvej inštancie osvedčené, že navrhovateľ je právnym subjektom v postavení pozemkového spoločenstva, ktorý s poukazom na § 12 ods. 1 zákona č. 97/2013 Z.z. o pozemkových spoločenstvách združuje vlastníkov spoločne obhospodarovaných nehnuteľností. Vlastníci spoločnej nehnuteľnosti prenechávajú túto nehnuteľnosť (vrátane KN-E parciel č. 4103, trvalé

trávne porasty o výmere 653.113 m², č. 1279, trvalé trávne porasty o výmere 231.696 m² a č. 904 orná pôda o výmere 2.155 m², zapísaných na LV č. XXXX, k.ú. a obec Q.) do správy spoločenstva s cieľom jej spoločného obhospodarovania a užívania podľa § 2 ods. 1 písm. d/ zákona č. 97/2013 Z.z., ktorému s prihliadnutím na uvedené svedčí právo ich obhospodarovania a užívania. Zo súťaže mapy určeného operátu a mapy LPIS zobrazujúcej kultúrne diely (na ktoré sú poskytované priame platby Poľnohospodárskou platobnou agentúrou), mal súd ďalej preukázané, že parcele KN-E č. 4103 zodpovedá kultúrny diel č. 8301/1, č. 8302/1, č. 8303/1 a č. 7307/1, parcele KN-E č. 1279 zodpovedá kultúrny diel č. 5705/1 a parcele KN-E č. 904 kultúrny diel č. 5607/1. V rokoch 2015 až 2017 podal si odporca žiadosť o priamu podporu podľa § 16a zákona č. 543/2007 Z.z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka, a to vo vzťahu k dielom č. 8301/1, č. 8302/1, č. 8303/1, č. 7307/1, č. 5705/1 a č. 5607/1. Na výťažkoch fotografií z mája 2018 predložených súdu navrhovateľom je možné vidieť, že odfotené parcely sú zorvané a sú na nich vysadené poľnohospodárske plodiny, pričom podľa navrhovateľa ide práve o parcely KN-E č. 904, 1279 a 4103, t.j. o kultúrne diely č. 8301/1, č. 8302/1, č. 8303/1, č. 7307/1, č. 5705/1 a č. 5607/1 obrábané odporcom. Na základe toho mal prvoinštančný súd osvedčené, že odporca v čase podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia obrábal a užíval sporné nehnuteľnosti, ktoré s prihliadnutím na zasielané Žiadosti o poskytnutie priamych platieb na podporu poľnohospodárstva nepochybne užíva na poľnohospodárske účely. Pre potreby rozhodnutia o podanom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia mal ďalej konajúci súd osvedčené, že navrhovateľ ako prenajímateľ uzavrel dňa 11.07.2011 s odporcom ako nájomcom nájomnú zmluvu, na základe ktorej mal odporca dostať do poľnohospodárskeho užívania poľnohospodársku pôdu o celkovej výmere 194,5543 ha v k.ú. Q. a H., ktorá predstavuje poľnohospodársku pôdu. Doba nájmu bola v tejto zmluve dohodnutá na dobu určitú od 01.01.2010 do 31.12.2014, t.j. na dobu 5 rokov. Následne zmluvné strany uzatvorili dňa 30.12.2014 Dodatok č. 1 k Nájomnej zmluve, ktorým bola predĺžená doba nájmu od 01.01.2015 do 31.12.2015. Dňa 16.05.2016 bol vyhotovený Dodatok č. 2 k nájomnej zmluve, v ktorom sa uvádza, že odporca ku dňu uzavretia Dodatku užíva poľnohospodárske pozemky o celkovej výmere 111,49 ha s tým, že zoznam parciel užívaných pozemkov tvorí neoddeliteľnú súčasťou tohto Dodatku. Predmetný Dodatok č. 2 však neobsahuje podpisy osôb konajúcich za odporcu, ani všetkých osôb konajúcich za navrhovateľa. Dňa 30.12.2015 navrhovateľ vyhotovil list, ktorým odporcovi oznámil, že ku 01.01.2016 dochádza k ukončeniu nájomného vzťahu vyplývajúceho z nájomnej zmluvy zo dňa 11.07.2011. Zároveň navrhovateľ požiadal odporcu o vrátenie prenajatých pozemkov a vyporiadanie všetkých finančných záväzkov vyplývajúcich z nájomnej zmluvy. Dňa 17.03.2016 navrhovateľ vyhotovil list prevzatý odporcom dňa 22.03.2016, ktorým odporcu vyzval na fyzické vydanie poľnohospodárskej pôdy dňa 24.03.2016 za účasti nových nájomcov. Odporca dňa 07.04.2016 vyhotovil vyjadrenie, ktorým navrhovateľovi oznámil, že právne posúdenie navrhovateľa, že došlo k ukončeniu zmluvného vzťahu (nájomnej zmluvy) ku dňu 01.01.2016 je nesprávne, pretože na ukončenie nájomnej zmluvy neboli splnené zákonné podmienky a nájomný vzťah trvá najmenej do konca roka 2019, odporca v postavení nájomcu si bude naďalej plniť svoje zmluvné práva a povinnosti z nájomnej zmluvy uzavretej dňa 11.07.2011. Dňa 15.10.2017 odporca vyhotovil list, ktorým požiadal navrhovateľa o prenájom poľnohospodárskej pôdy o výmere 111,49 ha za navrhovateľom stanovených podmienok, ktoré navrhuje prejednať na valnom zhromaždení v roku 2018 alebo výberovou komisiou, ktorú poverí valné zhromaždenie v roku 2018. Listom zo dňa 17.10.2017 navrhovateľ odporcovi oznámil ukončenie nájomného vzťahu vyplývajúceho z Nájomnej zmluvy na prenájom poľnohospodárskej pôdy ku dňu 30.09.2017. V predmetnom liste okrem iného uviedol, že výpoveď bola podaná listom zo dňa 30.12.2015 a navrhovateľ odporcovi zakazuje vykonávať na daných pozemkoch akúkoľvek poľnohospodársku činnosť do uzatvorenia nového nájomného vzťahu. V liste zo dňa 01.03.2018 zaslal navrhovateľ odporcovi podmienky prenájmu poľnohospodárskej pôdy a požiadal odporcu v lehote do 20.03.2018 o doplnenie podkladov k žiadosti o prenájom podľa ním zaslaných podmienok prenájmu schválených výborom navrhovateľa dňa 28.02.2018. Listom zo dňa 23.04.2018 navrhovateľ odporcovi zakázal vstup na pozemky vo vlastníctve navrhovateľa z dôvodu, že 22.03.2018 odporca navrhovateľovi doručil list, že navrhovateľom požadované doklady budú predložené na zhromaždení navrhovateľa. Uvedené zhromaždenie sa konalo dňa 21.04.2018, pričom navrhovateľom požadované doklady predložené neboli a nedošlo k schváleniu nájomných zmlúv.

5. Prvoinštančný súd sa v danom prípade stotožnil s právnym záverom navrhovateľa o tom, že nájomná zmluva uzatvorená medzi navrhovateľom ako prenajímateľom a odporcom ako nájomníkom dňa 11.07.2011 je absolútne neplatným právnym úkonom podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože predmet zmluvy je vyjadrený neurčitým spôsobom, nakoľko predmet nájmu je vymedzený tak,

že ide o pozemky - poľnohospodársku pôdu o výmere 194,5543 ha nachádzajúce sa v katastrálnom území Q. a H., ktoré sú v podielovom spoluvlastníctve členov Urbárnych spolumajiteľov pozemkové spoločnosti Q. (t.j. navrhovateľa). Členovia navrhovateľa vlastní v k.ú. Q. a H. množstvo pozemkov vo výmere, ktorá značne presahuje prenajatú výmeru a uvedenie výmery prenajímaných pozemkov a katastrálneho územia, v ktorom sa nachádzajú, je nedostatočné pre záver o určitej predmetu nájmu v situácii, keď pre daný typ zmluvy (zmluva o nájme poľnohospodárskeho pozemku pri prevádzkovaní podniku) zákon v čase jej uzatvorenia predpisoval písomnú formu, a to v ust. § 14 zákona č. 504/2003 Z.z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov. Presentovaný právny názor o neurčitosti nájmovej zmluvy konajúci súd (okrem iného) podporil aj o závermi vyslovenými v rozsudku NS SR, sp. zn. 35 Cdo 49/97, ktoré možno pre podobnosť vecí aplikovať aj v danom prípade. Vo vzťahu k tvrdeniu navrhovateľa o tom, že jeho list zo dňa 30.12.2015 možno považovať za prejav vôle podľa § 12 ods. 4 zákona č. 504/2003 Z.z., ktorým požiadal o vrátenie pozemkov a tým zabránil uzatvorenie nájmovej zmluvy ex lege podľa § 12 ods. 5 uvedeného zákona súd uviedol, že predmetným listom navrhovateľ síce žiadal o vrátenie pozemkov, avšak nejednalo sa o výzvu v zmysle ust. § 12 ods. 4 zákona č. 504/2003 Z.z. - navrhovateľ predmetným listom požiadal o vrátenie pozemkov ku konkrétnemu dňu ukončenia nájmovej zmluvy (01.01.2016), a nie v lehote závislej od zberu úrody. Navyše vo svojom liste zo dňa 17.10.2017 navrhovateľ svoj list zo dňa 30.12.2015 sám označuje ako výpoveď z nájmu. Napokon aj z listu navrhovateľa zo dňa 17.10.2017 vyplýva, že navrhovateľ akceptoval užívanie pozemkov zo strany odporcu až do dňa 30.09.2017; pokiaľ by jeho list zo dňa 30.12.2015 bol výzvou podľa § 12 ods. 4 zákona č. 504/2003 Z.z., bol by navrhovateľ podnikol kroky k tomu, aby odporca vrátil pozemky po zbere úrody ešte v roku 2016.

6. Pokiaľ okresný súd pre potreby rozhodnutia o neodkladnom opatrení posúdil nájmovú zmluvu zo dňa 11.07.2011 ako absolútne neplatný právny úkon, jedná sa o stav, kedy odporca užíva pozemky navrhovateľa bez nájmovej zmluvy a na takýto stav dopadá ustanovenie § 12 ods. 4 zákona č. 504/2003 Z.z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov v znení účinnom do 30.04.2018. Na základe predložených listín dospel súd k záveru, že navrhovateľ listom zo dňa 01.03.2018 jednoznačným spôsobom navrhol odporcovi uzavretie nájmovej zmluvy, pričom k uzatvoreniu nájmovej zmluvy/zmlúv nedošlo. Navrhovateľovi tak s prihliadnutím na § 14 ods. 4 zákona č. 504/2003 Z.z. v znení účinnom do 30.04.2018 vzniklo právo na vrátenie pozemku, ale až v lehote do 30 dní po zbere úrody. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti navrhovateľ v čase podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nedisponoval právom na vrátenie pozemkov, ktorých sa predmetný návrh týka, na základe čoho nemožno v lehote do 30 dní od zberu úrody odporcu obmedzovať v činnosti, ktorá vyúsťuje do zberu úrody, t.j. zakázať odporcovi vstupovať na pozemky za účelom vykonávania poľnohospodárskej činnosti, čo zakladá dôvod pre zamietnutie návrhu navrhovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia z dôvodu jeho predčasnosti. Navyše súd prvej inštancie uviedol, že zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia aj v časti, v ktorej sa navrhovateľ domáhal, aby sa odporca zdržal vstupu na pozemky navrhovateľa za účelom vykonávania poľnohospodárskej činnosti aj z dôvodu, že navrhovateľ v konaní neosvedčil hrozbu bezprostrednej ujmy. Dôvody uvádzané navrhovateľom (jeho záujem prenajať predmetné pozemky tretím subjektom a zabezpečenie pokojného výkonu poľnohospodárskej činnosti) konajúci súd neposúdil za také, ktoré by v danom prípade dostatočným spôsobom preukazovali potrebu okamžitého zásahu súdu - navrhovateľ v danom prípade netvrdil, že odporca mu za užívanie pozemkov neplatí. Poľnohospodárskym užívaním nemôžu byť tieto pozemky znehodnotené, pretože práve na tento účel sú určené a ani teoretickú možnosť vzniku ušlého zisku, (v prípade, že by nový nájomca platil vyšší nájom než sú platby odporcu), súd nepovažoval za dôvod na okamžitý zásah formou nariadenia neodkladného opatrenia. Rovnako prvoinštančný súd zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia aj v časti, ktorou navrhovateľ žiadal uložiť odporcovi povinnosť zdržať sa podávania žiadostí o poskytnutie priamych podpôr na poľnohospodársku pôdu. V danej súvislosti súd uviedol, že uvedené podpory bezprostredne súvisia s už zasiatou úrodou, ktorú má odporca právo v najbližšom termíne zberu úrody pozberať. Navyše právo podávať žiadosti o poskytnutie predmetnej podpory vyplýva z predpisov, ktoré majú verejnoprávnu povahu a tak rozhodovanie o nich nepatrí do právomoci súdu rozhodujúceho v konaní podľa Civilného sporového poriadku.

7. O nároku na náhradu trov prvoinštančného konania okresný súd nerozhodoval, keď bol toho názoru, že s prihliadnutím na vzniknutú procesnú situáciu by nárok na náhradu trov konania v zmysle § 255 ods. 1 CSP prináležal odporcovi, ktorému však nebol doručovaný ani návrh na nariadenie neodkladného opatrenia ako ani samotné rozhodnutie súdu; rozhodovanie o trovách konania by tak bolo v rozpore s logikou veci.

8. Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý sa domáhal jeho zmeny tak, že odvolací súd nariadi neodkladné opatrenie v navrhovanom znení.

9. Namietal, že konajúci súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci a zároveň dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Zároveň sa vyjadril k listu zo dňa 30.12.2015, ktorý odvolateľ adresoval odporcovi. Podľa jeho názoru navrhovateľ v ňom jednoznačne prejavil voči odporcovi vôľu, v ktorej ho žiadal o vrátenie pozemkov. Bez ohľadu na nesprávne formálne označenie predmetného listu ako „ukončenie nájomného vzťahu“ k určitému dátumu možno konštatovať, že na jeho základe navrhovateľ hodlal prevziať pozemky užívané odporcom. Argument súdu prvej inštancie, že tento list nemožno považovať za prejav vôle podľa § 12, ods. 4 zákona č. 504/2003 Z.z. aj z dôvodu, že navrhovateľ žiadal o vrátenie pozemkov k určitému dátumu, hoci zákon v citovanom ustanovení ukladal povinnosť vrátiť neoprávnené užívané pozemky v lehote do 30 dní po zbere úrody, nemožno považovať za relevantný. Podľa názoru odvolateľa sa naopak jedná o formalistický, rigorózný a arbitrárny názor súdu. Predmetný list bol navyše vyhotovený dňa 30.12.2015, t.j. v zimnom období, keď sa na pozemkoch navrhovateľa nenachádzala žiadna úroda a preto by bolo formalistické (až nezákonné) požadovať od vlastníka doručujúceho prejav vôle podľa § 12, ods. 4 zákona č. 504/2003 Z.z. v období, kedy na jeho pozemkoch nie je žiadna poľnohospodárska plodina, aby ešte ďalej vyčkával, kedy dôjde k zberu, tejto v danom čase neexistujúcej plodiny. Vo vzťahu k posúdeniu účinkov tohto prejavu vôle je irelevantné, k akému dátumu v liste zo dňa 30.12.2015 navrhovateľ, aj keď formálne nesprávne, uviedol, že sa nájomný vzťah končí. Podľa názoru odvolateľa doručeníím uvedeného listu odporcovi, navrhovateľ zabránil vzniku zákonného nájomného vzťahu, a to bez potreby vyčkania uplynutia lehoty 30 dní po zbere úrody, keďže v tom čase sa na pozemkoch žiadna úroda nenachádzala. Vo vzťahu k listu zo dňa 17.10.2017, ktorým navrhovateľ podľa názoru prvoinštančného súdu akceptoval užívanie poľnohospodárskej pôdy odporcu do 30.09.2017 odvolateľ uviedol, že aj týmto listom zakázal odporcovi vykonávať akúkoľvek poľnohospodársku činnosť na jeho pozemkoch. Aj z tohto listu možno aplikáciou výkladového pravidla uvedeného v § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyvodiť, že navrhovateľ žiadal odporcu o vrátenie poľnohospodárskych pozemkov, keď ho žiadal o zdržanie sa vykonávania poľnohospodárskej činnosti a vstupovanie na pozemky za účelom ich obhospodarovania. Ak aj odporca v roku 2017 opäť vstúpil na pozemky navrhovateľa a vykonával na nich poľnohospodársku činnosť, doručeníím listu navrhovateľa zo dňa 17.10.2017 mu vznikla povinnosť podľa § 12, ods. 4 zákona č. 504/2003 Z.z. do 30 dní po zbere úrody vrátiť pozemky navrhovateľovi, eventuálne sa na predmetných pozemkoch zdržať vykonávania poľnohospodárskej činnosti. Navyše je zrejmé, že v októbri 2017, resp. do konca roka 2017, bola úroda na pozemkoch už pozbieraná. Odvolateľ tiež nesúhlasil s právnym názorom prvoinštančného súdu o posúdení jeho listu zo dňa 01.03.2018 adresovaného odporcovi ako návrhu na uzatvorenie nájomnej zmluvy. Predmetný list bol totiž len reakciou na predchádzajúci list odporcu zo dňa 15.10.2017, v ktorom odporca žiadal od navrhovateľa prenájom poľnohospodárskej pôdy. Navrhovateľ v tomto liste nenavrhol odporcovi uzatvorenie konkrétnej nájomnej zmluvy, ale mu len zaslal podmienky prenájmu poľnohospodárskej pôdy tak, ako boli podmienky všeobecne pre všetkých potenciálnych záujemcov o nájom pôdy schválené výborom navrhovateľa na jeho zasadnutí konanom dňa 28.02.2018. Nakoľko však odporca nedoručil navrhovateľovi ani podklady požadované predmetnými podmienkami do termínu zasadnutia valného zhromaždenia navrhovateľa, (t.j. do 20.03.2018), navrhovateľ listom zo dňa 12.04.2018 oznámil odporcovi, že jeho žiadosť o prenájom poľnohospodárskej pôdy bola vyradená. Ustanovenie § 12 ods. 4 zákona č. 504/2003 Z.z. navyše uvádza, že návrh na uzatvorenie nájomnej zmluvy zasiela neoprávnenému užívateľovi vlastníka, a nie tak, ako tomu bolo v danom prípade, keď žiadosť o prenájom pôdy podal navrhovateľovi ako vlastníkovi nehnuteľnosti odporca ako potenciálny nájomca. Odporca vstúpil na pozemky navrhovateľa aj v roku 2018 a neoprávnené na nich zasial poľnohospodárske plodiny. Za danej situácie požadovať od navrhovateľa ako vlastníka predmetných nehnuteľností, aby bol opätovne nútený doručiť odporcovi prejav vôle o vydanie a prevzatie pozemkov a opäť čakať na uplynutie lehoty 30 dní po zbere úrody je arbitrárne a takýto právny názor zároveň porušuje vlastnícke právo navrhovateľa. K súdom konštatovanému nepreukázaniu hrozby bezprostredne hroziacej ujmy ako dôvodu pre zamietnutie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia odvolateľ uviedol, že z korešpondencie medzi ním a odporcom vyplýva, že nemá záujem na tom, aby odporca vstupoval na jeho pozemky a aby odporca na jeho pozemkoch realizoval akúkoľvek poľnohospodársku činnosť. Ako vlastníka pozemku má totiž navrhovateľ právo slobodne sa rozhodnúť s kým a za akých podmienok bude realizovať svoje právo prenechať do užívania predmet svojho vlastníckeho práva a je jeho právom v rámci podmienok slobodnej hospodárskej súťaže vykonávať úkony za účelom lepšieho a efektívnejšieho zhodnotenia predmetu svojho vlastníckeho

práva, napr. prostredníctvom nájmu pôdy uzavretej s inými osobami. V prílohe podaného odvolania navrhovateľ zároveň predložil súdu žiadosti rôznych subjektov z mesiaca september 2017 o nájom poľnohospodárskej pôdy a tiež podmienky prenájmu poľnohospodárskej pôdy schválené výborom navrhovateľa na jeho zasadnutí dňa 28.02.2018. Odporca tým, že na pozemkoch navrhovateľa opätovne začal s poľnohospodárskou činnosťou, zabraňuje tomu, aby mohol navrhovateľ v rámci slobodnej obchodnej súťaže ponúknuť predmetné pozemky do nájmu iným osobám, za prípadne iných, pre navrhovateľa výhodnejších podmienok. Podľa názoru odvolateľa z obsahu jeho opravného prostriedku jednoznačne vyplýva, že v danom prípade boli splnené všetky procesné aj hmotnoprávne podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia v navrhovanom znení.

10. Odvolací súd postupom podľa § 329 ods. 1 druhá veta CSP doručil odporcovi odvolanie navrhovateľa spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, na ktoré však adresát v stanovenej lehote nereagoval.

11. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal uznesenie okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario toto rozhodnutie v zmysle § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

12. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 236 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj odvolací súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní primárne obmedzil na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

13. Na doplnenie považoval odvolací súd za nevyhnutné reagovať na odvolacie námietky navrhovateľa formulované v podanom opravnom prostriedku, pričom sa v zmysle princípu neúplnej apelácie nezaoberal inými prípadnými pochybeniami okresného súdu.

14. Ustanovenie § 325 ods. 1 CSP upravuje dva zákonné dôvody pre nariadenie neodkladného opatrenia, a to: 1/ je potrebné bezodkladne upraviť pomery strán, alebo 2/ ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

15. Neodkladné opatrenie je najtypickejší zabezpečovací prostriedok civilného procesu, ktorý sa uplatňuje v činnosti súdu pred začatím konania, v konaní o veci samej i po skončení konania. Ide o provizórnu úpravu pomerov strán konania s cieľom umožniť plynulý priebeh rozhodovania vo veci samej, či zabezpečiť realizáciu priznaných nárokov úspešnej strany. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy účinnej do 30.06.2016, v zmysle Civilného sporového poriadku (účinný od 01.07.2016) sa upúšťa od koncepcie predbežnosti poskytovanej ochrany, pretože po nariadení navrhovaných opatrení nemusí nevyhnutne nasledovať konanie vo veci samej; v odôvodnených prípadoch je prípustná zhoda petitu návrhu na vydanie neodkladného opatrenia a žaloby vo veci samej.

16. Dokazovanie v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia nie je dokazovaním v rozsahu vyžadovanom v základnom konaní. To je pojmovo vylúčené. Toto dokazovanie preto teória práva označuje ako osvedčovanie. Na rozdiel od dokazovania, osvedčovanie znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Pri ich zisťovaní súd neprihliada a ani nemusí prihliadať na všetky procesné formality, ako je to pri riadnom procesnom dokazovaní. Výsledkom takého postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, javia ako nanajvyš pravdepodobné. Aj v tomto konaní je strana povinná označiť tvrdenia a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, pokiaľ mieni byť úspešná (§ 149 CSP a nasl.). Všetky zásady dokazovania platné v civilnom procese sa však nemôžu uplatniť v celej šírke s ohľadom na potrebu poskytnutia rýchlej a účinnej ochrany práv, ktoré majú byť predmetom nariadeného neodkladného opatrenia.

17. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že jeho nariadenie je podľa zákonných predpokladov prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi stranami a tieto

právne vzťahy vyžadujú neodkladnú úpravu. Zároveň sa v právnych vzťahoch medzi stranami nesmie vytvoriť nenávratný stav a nesmie sa neprimeraným spôsobom zasahovať do vzťahov medzi stranami.

18. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie (§ 329 ods. 2 CSP).

19. Navrhovateľ sa v danom prípade domáhal vydania súdneho rozhodnutia, ktorým by bolo odporcovi zakázané vstupovať na poľnohospodársku pôdu navrhovateľa za účelom vykonávania akejkoľvek poľnohospodárskej činnosti, vrátane zdržania sa podávania žiadostí o poskytnutie priamych podpôr na poľnohospodárku pôdu, z ktorého dôvodu bolo namieste skúmať potrebu neodkladnej úpravy pomerov strán. Konanie bolo skrátané, a preto v zmysle vyššie formulovaných zásad bolo možné skúmať dôvodnosť vznesenej požiadavky navrhovateľa len na základe ním prednesených tvrdení, a to bez naplnenia kontradiktórneho princípu sporového konania.

20. Prvoinštančný súd mal z navrhovateľom predložených listov vlastníctva, s prihliadnutím na špecifické postavenie navrhovateľa ako pozemkového spoločenstva, osvedčené jeho právo obhospodarovania a užívania nehnuteľností, ku ktorým malo byť neodkladné opatrenie voči odporcovi podľa návrhu nariadené. Z pohľadu prejednávanej právnej otázky možno ďalej konštatovať, že medzi účastníkmi konania nesporne existujú určité právne vzťahy, ktoré by bolo možné v prípade osvedčenia zákonných podmienok neodkladným opatrením upraviť. Neodkladné opatrenie však v danom prípade nebolo možné nariadiť z dôvodu, že navrhovateľovi, síce ako subjektu s právom obhospodarovania a užívania nehnuteľností týkajúcich sa podaného návrhu, s poukazom na § 12 ods. 4 zákona č. 504/2003 Z.z. v znení účinnom do 30.04.2018 doposiaľ nevzniklo právo na vrátenie sporných pozemkov. Vzniknutý stav je dôsledkom konania navrhovateľa, ktorý podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v období mesiaca máj 2018, t.j. v čase, keď bola predmetná poľnohospodárka pôda obhospodarovaná odporcom - bola zoraná a preukázateľne na nej boli zasadené poľnohospodárske plodiny. Túto skutočnosť mal súd osvedčenú z fotodokumentácie predloženej navrhovateľom, ktorý ju zároveň nijakým spôsobom nerozporoval.

21. Prevažnú časť svojej odvolacej argumentácie navrhovateľ upriamil na nesprávnosť právneho záveru súdu prvej inštancie o tom, že listom zo dňa 01.03.2018 adresovaným odporcovi navrhol uzatvorenie nájomnej zmluvy, pričom prezentoval svoje vlastné právne závery o tom kedy, resp. ktorým listom adresovaným odporcovi došlo z jeho strany k prejaveniu vôle na vrátenie a prevzatie pozemkov. Ako je zrejmé už z obsiahlej prílohovej časti podaného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, (v rámci ktorej navrhovateľ súdu predložil početné listinné podklady), medzi účastníkmi tohto konania došlo minimálne v priebehu rokov 2011 až 2018 k viacerým dojednaniam týkajúcim sa oprávnenia odporcu vykonávať na nehnuteľnostiach patriacich členom navrhovateľa poľnohospodársku činnosť, príp. k úkonom navrhovateľa sledujúcich zamedziť odporcovi pokračovať v poľnohospodárskej činnosti na nehnuteľnostiach vo vlastníctve členov navrhovateľa. Odvolací súd sa v danom prípade stotožnil s právnym záverom prvoinštančného súdu o tom, že úkon navrhovateľa zo dňa 01.03.2018 (zaslanie podmienok prenájmu poľnohospodárskej pôdy spolu s výzvou na doplnenie podkladov k žiadosti o prenájom) možno podľa jeho obsahu pre potreby možnej aplikácie ustanovenia § 12 ods. 4 zákona č. 504/2003 Z.z. v znení účinnom do 30.04.2018 považovať za návrh na uzatvorenie nájomnej zmluvy k tomu pozri (bližšie odseky 10., 13. až 15. napadnutého uznesenia). Rovnako súd prvej inštancie správne vyhodnotil nemožnosť prihliadnuť na list navrhovateľa zo dňa 30.12.2015 adresovaný odporcovi ako na žiadosť o vrátenie pozemkov. Z tohto jednostranného úkonu navrhovateľa je totiž zrejmé, že jeho účelom bolo len oboznámenie odporcu o skončení nájomného vzťahu ku dňu 01.01.2016. Nemožno súhlasiť ani s tvrdením navrhovateľa, že listom zo dňa 30.12.2015 prejavil vôľu na vrátenie pozemkov od odporcu aj s prihliadnutím na obsah následného listu navrhovateľa adresovaného odporcovi dňa 17.10.2017, v ktorom navrhovateľ jednostranne oboznámil odporcu o ukončení nájomného vzťahu až ku dňu 30.09.2017.

22. Len na doplnenie krajský súd dodáva, že aj v prípade, ak by bolo možné posúdiť Listy navrhovateľa zo dňa 30.12.2015 a zo dňa 17.10.2017 adresované odporcovi za prejav vôle na vrátenie pozemku s následnou povinnosťou odporcu vrátiť pozemok navrhovateľovi do 30 dní po zbere úrody, nijakým spôsobom by tým nebol dotknutý správny právny záver súdu prvej inštancie o posúdení listu navrhovateľa zo dňa 01.03.2018 ako návrhu na uzatvorenie nájomnej zmluvy, ku uzatvoreniu ktorej však nedošlo, čo je rovnako dôvodom na postup podľa ustanovenia § 12 ods. 4 zákona č. 504/2003

Z.z. v znení účinnom do 30.04.2018. Postup podľa predmetného zákonného ustanovenia totiž nie je limitovaný určeným počtom možných návrhov na uzatvorenie nájomnej zmluvy či výziev na vrátenie a prevzatie pozemku, príp. potrebným časovým odstupom, ktorý musí byť medzi jednotlivými návrhmi/výzvami dodržaný.

23. Odvolací súd zdôrazňuje, že nespochybňuje obsah vlastníckeho práva navrhovateľa. „Ústava Slovenskej republiky v čl. 20 ods. 1 však neustanovuje absolútne rovnaký obsah vlastníckeho práva všetkých vlastníkov ku všetkým veciam, ktoré môžu byť predmetom vlastníctva. Určuje však rovnaký zákonný obsah vlastníckeho práva všetkých vlastníkov“ (z rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 38/95). Z uvedeného vyplýva, že vlastníci druhovo rovnakej veci musia mať rovnaký zákonný obsah vlastníckeho práva všetkých vlastníkov, čo v danom prípade bolo naplnené. Zákon č. 504/2003 Z. z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov a o zmene niektorých zákonov totiž upravuje spôsob prenajímania označených pozemkov jednotne pre všetkých ich vlastníkov. Vlastník pozemku má síce právo slobodne sa rozhodnúť, s kým a za akých podmienok bude realizovať svoje právo prenechať predmet svojho vlastníckeho práva do užívania iným subjektom, ale v prípade poľnohospodárskych a lesných pozemkov, či poľnohospodárskeho podniku to môže urobiť spôsobom upraveným zákonom č. 504/2003 Z.z., ustanovenia ktorého citoval okresný súd v napadnutom rozhodnutí.

24. Bez ohľadu na právo, ktorého ochrany sa navrhovateľ v návrhu na vydanie neodkladného opatrenia domáha, je potrebné, aby mal súd v každom konkrétnom prípade dostatočným spôsobom osvedčenú potrebu bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania, bez ktorej by navrhovateľovi hrozila ťažko napravitelná ujma a ktorý právny stav dáva predpoklad pre potrebu okamžitého zásahu do právnych vzťahov účastníkov konania formou súdom nariadeného neodkladného opatrenia. Navrhovateľ však v prejednávanej veci tento zákonný predpoklad pre možnosť nariadenia neodkladného opatrenia neosvedčil, na základe čoho prvoinštančný súd postupoval správne, keď návrh navrhovateľa na vydanie neodkladného opatrenia ako nedôvodný zamietol. Súd prvej inštancie svoje právne závery o neosvedčení potreby nariadenia neodkladného opatrenia riadnym a dostatočným spôsobom odôvodnil v napadnutom rozhodnutí, s ktorým sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil a v zmysle § 378 ods. 2 CSP odkazuje na odseky 19. a 20. označeného rozhodnutia, bez potreby ich ďalšieho precizovania.

25. Na uvedenom právnom závere odvolacieho súdu nemohli nič zmeniť ani navrhovateľom predložené prostriedky procesného útoku - fotokópie žiadostí rôznych subjektov z mesiaca september 2017 o nájom poľnohospodárskej pôdy a tiež podmienky prenájmu poľnohospodárskej pôdy schválené výborom navrhovateľa na jeho zasadnutí dňa 28.02.2018, ktoré tvorili súčasť podaného odvolania. Keďže návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručený na Okresný súd Dolný Kubín dňa 09.05.2018, je zrejmé, že navrhovateľovi nič nebránilo tieto listiny, za účelom preukázania opodstatnenosti tvrdení relevantných pre rozhodovanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, predložiť súdu už spolu s podaným návrhom, príp. počas konania na prvoinštančnom súde (a to až do času rozhodnutia o podanom návrhu na vydanie neodkladného opatrenia).

26. Pre odvolanie podľa civilného sporového poriadku je typický systém neúplnej apelácie, ktorý vylučuje možnosť efektívneho uplatnenia nových skutočností a dôkazov v odvolacom konaní. Výnimkou pre odvolateľa je použitie nových prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany v odvolaní, a to za splnenia taxatívne vymedzených podmienok v zmysle § 366 CSP. Z ust. § 366 CSP totiž vyplýva, že prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Zároveň prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvej inštancie, možno uplatniť za splnenia podmienok podľa § 366 najneskôr v lehote na vyjadrenie k odvolaniu (§ 373 ods. 4 CSP). Pokiaľ teda odvolateľ ku svojmu odvolaniu priložil fotokópie žiadostí rôznych subjektov z mesiaca september 2017 o nájom poľnohospodárskej pôdy a tiež podmienky prenájmu poľnohospodárskej pôdy schválené výborom navrhovateľa na jeho zasadnutí dňa 28.02.2018, na tieto odvolací súd už neprihliadal. Jednalo sa totiž o prostriedok procesného útoku, ktorého zamýšľaným účelom bolo preukázanie skutkových tvrdení navrhovateľa v návrhu na vydanie neodkladného opatrenia, ktoré mohol navrhovateľ nepochybné pripojiť do spisu už v štádiu prvoinštančného konania, t.j. pred rozhodnutím

okresného súdu o jeho návrhu na vydanie neodkladného opatrenia. Keďže navrhovateľ tieto prostriedky procesného útoku predložil do spisu až v rámci odvolacieho konania, odvolací súd ich už nemohol akceptovať, nakoľko v danom prípade nebola splnená ani jedna z podmienok uvedených v § 366 CSP. Okrem toho netreba opomínať fakt, že pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie (§ 329 ods. 2 CSP).

27. V časti, v ktorej okresný súd zamietol návrh navrhovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal, aby súd uložil odporcovi povinnosť zdržať sa podávania žiadostí o poskytnutie priamych podpôr na poľnohospodársku pôdu, odvolateľ neprodukoval žiadne odvolacie námietky. V danej súvislosti odvolací súd opätovne poukazuje na svoju viazanosť odvolacími dôvodmi (§ 380 CSP) a zodpovednosť navrhovateľa za obsah ním podaných odvolacích námietok.

28. Zároveň odvolací súd zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bola strana pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa článku 46 ods. 1 Ústavy a práva na spravodlivý proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru nepatrí ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Odvolacie námietky navrhovateľa k spôsobu vyhodnotenia ním predložených dôkazov pri osvedčovaní nároku na vydanie neodkladného opatrenia okresným súdom z uvedených dôvodov krajský súd vyhodnotil ako nedôvodné. Prvoinštančný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, prečo návrhu navrhovateľa na vydanie neodkladného opatrenia nevyhovelo a ku svojim záverom dospel k kontexte všetkých navrhovateľom produkovaných dôkazov.

29. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti odvolací súd zhodne s názorom súdu prvej inštancie dospel k záveru, že v prejednávanej veci neboli splnené zákonné podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia a preto uznesenie okresného súdu o zamietnutí návrhu navrhovateľa na jeho vydanie ako vecne správne p o t v r d i l .

30. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, § 256 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP tak, že odporcovi ako úspešnej procesnej strane odvolacieho konania nárok na ich náhradu nepriznal.

31. Z obsahu spisového materiálu totiž vyplýva, že odporcovi v aktuálnom odvolacom konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli. Práve to bol dôvod, pre ktorý súd povolaný k vydaniu rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (odvolací súd), mohol rozhodnúť nielen o nároku na náhradu, ale už aj o nepriznaní náhrady (napriek tomu, že pri striktnom riadení sa textom rozhodnej právnej úpravy by sa mohlo zdať, že tomu tak nie je). Dvojfázové rozhodovanie o trovách konania, predpokladajúce prvé rozhodnutie súdu povolaného skončiť konanie vo veci len o nároku na náhradu a druhé až následné rozhodnutie prvoinštančného súdu o výške náhrady (porovnaj § 262 ods. 1 a 2 CSP) má totiž zmysel len pri pozitívnom vyriešení otázky nároku na náhradu, a naopak taký zmysel absentuje, ak výsledkom uvažovania o nároku na náhradu je záver o neexistencii takéhoto nároku u žiadnej zo strán sporu (prvej preto, že ju na to neopravňuje pre ňu nepriaznivý, či ňou zavinený výsledok konania a u druhej preto, že tu buď niet trov majúcich sa nahradiť, alebo že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, odôvodňujúce nepriznanie náhrady). Prezentovaný právny názor vyplýva i z uznesení NS SR sp. zn. 6 Cdo 166/2016 zo dňa 26.10.2016 a sp. zn. 7Cdo/14/2018 zo dňa 28.02.2018

32. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).